

<https://doi.org/10.32849/2409-9201.2023.22.18>

УДК 347.451.2

**ДОГОВІР ПОСТАВКИ МЕДИЧНИХ
ВИРОБІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ****Владислав ТЕРЕМЕЦЬКИЙ**

доктор юридичних наук, професор,
провідний науковий співробітник, професор
кафедри конституційного, адміністративного
та фінансового права

Науково-дослідний інститут приватного
права і підприємництва імені академіка
Ф. Г. Бурчака НАПрН України (Київ)
Академія праці, соціальних відносин і
туризму (Київ)

<https://orcid.org/0000-0002-2667-5167>

У статті досліджено актуальні проблеми договору поставки медичних виробів в умовах воєнного стану. Вказано, що за правовою природою договір поставки є змішаним і комплексним. Визначено мету такого договору – споживання продукції поза особистим, сімейним, домашнім використанням. Наголошено, що відмінність договору купівлі-продажу від договору поставки полягає в тому, що договір купівлі-продажу за своїм змістом охоплює факти передавання товару та його оплати. На відмінну від договору купівлі-продажу класична поставка, особливо поставка медичних виробів, охоплює більш широкий підприємницький ланцюг, а саме дії щодо: оголошення конкурсу про необхідність постачання певної продукції або безпосереднє замовлення поставки, перевезення, управління рухом товару, передавання продукції замовнику.

Запропоновано розглядати договір поставки у широкому та вузькому розуміннях. У широкому розумінні договір поставки охоплює весь підприємницький ланцюг постачання, враховуючи перевезення, управління поставкою на всіх стадіях руху товару до адреси замовника. Згідно з вузьким розумінням договору поставки постачальник зобов'язується

UDC 347.451.2

**MEDICAL PRODUCTS SUPPLY
AGREEMENT IN TERMS OF
MARTIAL LAW****Teremetskyi, Vladyslav**

Doctor of Law, Professor, Leading Researcher,
Professor of the Department of Constitutional,
Administrative and Financial Law

Academician F.H. Burchak Scientific Research
Institute of Private Law and Entrepreneurship
of the NALS of Ukraine (Kyiv)
Academy of Labour, Social Relations and
Tourism (Kyiv)

The author of the article has studied the actual problems of medical products supply agreement in terms of the martial law. It has been stated that the supply agreement according to its legal nature is mixed and complex. The defined purpose of this agreement is the consumption of products outside of personal, family and home use. It has been emphasized that the difference between the purchase and sale agreement and the supply agreement is the fact that the content of the purchase and sale agreement covers facts of transferring the goods and their payment. In contrast to this, classic supply, especially medical products supply, covers a wider business chain, namely actions related to: announcing a competitive tender for the need to supply certain products or direct ordering a supply, transportation, managing the goods movement, handing over products to the customer.

The author has suggested to consider the supply agreement in a broad and narrow sense. The supply agreement in a broad sense covers the entire business supply chain, including transportation, delivery management at all stages of goods movement to a consumer's address. The narrow interpretation of the supply agreement is limited to its understanding, accor-

передати/поставити у зумовлений строк іншій стороні – покупцеві – медичні вироби, а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар та оплатити його. Доведено, що у правовій регламентації договору поставки медичних виробів простежується певне обмеження принципу свободи договору.

Особливість договору поставки медичних виробів полягає в його предметі, оскільки постачальник під час укладення договору поставки зобов'язаний подати декларацію про відповідність товару одному з таких технічних регламентів: технічному регламенту щодо медичних виробів; технічному регламенту щодо медичних виробів для діагностики *in vitro*; технічному регламенту щодо активних медичних виробів, які імплантують; технічному регламенту засобів індивідуального захисту. Виявлено, що договір постачання медичних виробів може як укладатися відповідно до типових умов, так і розроблятися самостійно сторонами. Надано характеристику договору поставки медичних виробів за кошти державного бюджету в умовах воєнного стану та вказано, що він: 1) є тристороннім договором; 2) є договором приєднання; 3) укладається в електронній формі; 4) є консенсуальним договором.

Ключові слова: договір, договори на надання послуг, медичні послуги, поставка, медичні вироби, предмет договору, воєнний стан, договір купівлі-продажу, підприємницька діяльність, постачання продукції, перевезення, замовник, товар

У науковій літературі договору поставки медичних виробів приділено недостатньо уваги. Тому можна стверджувати, що наукова проблематика цього договору майже не досліджена. Водночас під час правозастосовної діяльності юристи-практики стикаються з низькою невирішених питань щодо особливостей предмета договору, вимог до сторін договору, порядку його укладення, типовості умов договору, наявності централізованих закупівель тощо. Саме це призводить до виникнення судових спорів щодо поставки медичних виробів.

В умовах воєнного стану виникають додаткові складнощі й особливості під час укладання, зміни та/або розірвання договору поставки. Так, постачання медичних виробів отримало соціальне навантаження, оскільки залежно від своєчасного постачання, якості медичних виробів можуть бути врятовані життя як військових, так і громадських осіб. Крім того, частково медичні вироби постачаються в межах волонтерського руху та міжнародної

ding to which the supplier undertakes to transfer / deliver medical products to the other party – the consumer within the stipulated period, and the consumer undertakes to accept the specified goods and pay for them. It has been proved that there is a certain restriction of the principle of freedom of contract in the legal regulation of medical products supply agreement.

Specific feature of medical products supply agreement is its subject matter, since the supplier, when concluding the supply agreement, is obliged to submit a declaration of conformity of the product to one of the following technical regulations: technical regulation on medical products, technical regulation on medical products for *in vitro* diagnostics, technical regulation on active implantable medical products, technical regulation of the means of individual protection. It has been clarified that medical products supply agreement can be concluded both in accordance with standard conditions and can be developed independently by the parties. The author has provided characteristics of medical products supply agreement at the expense of the state budget in terms of the martial law and has indicated that it: 1) is a tripartite agreement; 2) is an accession agreement; 3) is concluded in electronic form; 4) is a consensual contract.

Keywords: contract, service contracts, medical services, supply, medical products, subject matter of a contract, martial law, purchase and sale agreement, entrepreneurial activity, supply of products, transportation, customer, goods

підтримки України. Наприклад, 18 грудня 2022 р. нідерландська компанія «Philips» передала інституту педіатрії в Україні ультразвукову систему преміум «Philips EPIQ». Philips і Philips Foundation тісно співпрацюють з МОЗ України, щоб забезпечити вкрай необхідним медичним обладнанням лікарні країни, мобільні медичні бригади та місцеві установи, зокрема пологові будинки. 29 грудня 2022 р. на Сокирянщині (Буковина) запрацювала мобільна амбулаторія, медичне устаткування для якої надала Міжнародна організація «Лікарі світу Греція». Пересувна амбулаторія оснащена системами діагностики, забору аналізів, мобільною УЗД-установкою [1]. Слід наголосити, що для подолання кризових явищ війни уряд України здійснив невідкладні заходи щодо вдосконалення законодавства. Це торкнулось і постачання медичних виробів, зокрема 22 листопада 2022 р. була затверджена Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо централізованих закупівель лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них» [2]. Наведене свідчить про актуальність і своєчасність дослідження тематики договору поставки медичних виробів в умовах воєнного стану.

Договір поставки медичних виробів в умовах воєнного стану на рівні юридичної науки не був окремо охарактеризований та визначений. Утім, його правова природа може бути розкрита завдяки загальним науковим працями, присвяченим договору взагалі та договору поставки зокрема. Договір як правова категорія був предметом дослідження О. В. Дзери [3], О. Є. Харитонова [4], Р. Б. Шишки [5] та інших учених. Щодо договору поставки, то його особливості були висвітлені у працях І. В. Апопій [6], І. О. Турчак [7] та ін. Водночас окремого наукового дослідження, присвяченого аналізу договору поставки медичних виробів, і досі не проводилося. Частково окреслена проблематика розглядалася нами у статті «Роль СОТ у регулюванні світової торгівлі медичними засобами та приладами під час пандемії COVID-19» (2020 р.). Результатом дослідження, серед іншого, став висновок, що «усі країни повинні працювати над забезпеченням потоку життєво необхідних медичних засобів і приладів та над усуненням перебоїв у глобальних мережах поставок» [8, с. 147, 151]. Отже, запропонована проблематика, на наш погляд, є актуальною для подальшого вдосконалення законодавства та майбутніх наукових досліджень.

Мета статті полягає у визначенні правової природи й особливостей договору поставки медичних виробів в умовах воєнного стану. Досягнення означеної мети можливо шляхом вирішення завдань щодо визначення правової природи договору поставки медичних виробів, характеристики порядку укладення цього договору, виявлення значення цього договору для соціального буття суспільства та держави в умовах воєнного стану.

Науковий аналіз договору поставки медичних виробів доречно починати з його складної правової природи. Поняття цього договору закріплено у ч. 1 ст. 712 ЦК України як договору, відповідно до якого продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму [9]. Аналізуючи цю норму, слід звернути увагу на те, що законодавець виокремлює мету такого договору – споживання продукції поза особистим, сімейним, домашнім використанням. Тобто йдеться про постачання продукції, спрямоване на задоволення більш широких інтересів, зокрема використання її у підприємницькій діяльності, отримання від неї прибутку. Інше тлумачення договору закріплено в ч. 1 ст. 265 ГК України: «За договором поставки одна сторона – постачальник зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) другій стороні – покупцеві товар (товари), а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар (товари) і сплатити за нього певну грошову суму» [10]. Варто наголосити, що господарське визначення поставки практично унеможливує виявлення особливостей і відмінностей договору поставки від договору купівлі-продажу.

Дослідники завжди звертали увагу на розбіжності цивільного та господарсько-правового регулювання договору поставки [6, с. 226], а також на використання норм щодо купівлі-

продажу в конструкціях договору поставки. Так, І. О. Турчак було доведено, що норми, які регулюють відносини, що виникають під час укладення, виконання та припинення договорів поставки, можуть бути поділені на групи: норми, які стосуються лише договорів поставки; норми, які регулюють договір купівлі-продажу та застосовуються до договорів поставки відповідно до положень закону; загальні норми про цивільні договори; загальні норми цивільного права, які можуть застосовуватися під час врегулювання договірних відносин [7, с. 4]. Погоджуючись із думками дослідників, необхідно наголосити, що відмінність договору купівлі-продажу від договору поставки полягає в тому, що договір купівлі-продажу за своїм змістом охоплює факти передання товару та його оплати. На відмінну від договору купівлі-продажу класична поставка, особливо поставка медичних виробів, охоплює більш широкий підприємницький ланцюг, а саме дії щодо: оголошення конкурсу про необхідність постачання певної продукції або безпосереднє замовлення поставки, перевезення, управління рухом товару, передання продукції замовнику. До системи дій постачання обов'язково включено логістичний ланцюг постачальника. При цьому договір постачання може одразу включати в себе факт перевезення або перевезення може охоплюватися окремим договором перевезення. Тому доцільно розглядати договір поставки у широкому та вузькому розуміннях. У широкому розумінні договір поставки охоплює весь підприємницький ланцюг постачання, враховуючи перевезення, управління поставкою на всіх стадіях руху товару до адреси замовника. Вузьке тлумачення договору поставки зводиться до його розуміння відповідно до ч. 1 ст. 265 ГК України [10].

Виходячи з наведеного, за правовою природою договір поставки є змішаним і комплексним, оскільки змішаними є договори, в яких містяться елементи різних договорів, а комплексними – договори, які врегульовані різними галузями законодавства, наприклад цивільним та господарським [5, с. 125]. Ці характеристики притаманні і для договору поставки медичних виробів. Водночас зауважимо, що правова регламентація цього виду поставок охоплює і норми законодавства про охорону здоров'я. Так, у ч. 1 ст. 19 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» закріплені такі засади постачання медичних виробів, що є частиною матеріально-технічного забезпечення охорони здоров'я: 1) держава організовує матеріально-технічне забезпечення охорони здоров'я; 2) заклади охорони здоров'я мають право самостійно вирішувати питання свого матеріально-технічного забезпечення; 3) держава сприяє виробництву медичних виробів; 4) застосування медичних виробів дозволяється лише після обов'язкової апробації, здійснюваної в порядку, погодженому із центральним органом виконавчої влади [11]. Узагальнюючи, можна стверджувати, що: 1) договір поставки медичних виробів може бути централізованим за державним замовленням / державними цільовими програмами та спрямований на задоволення матеріально-технічного забезпечення приватних закладів охорони здоров'я; 2) поставка медичних виробів можлива, якщо виріб відповідає нормам Технічного регламенту щодо медичних виробів [12].

У правовій регламентації договору поставки медичних виробів простежується певне обмеження принципу свободи договору, оскільки предмет цього договору повинен відповідати державним стандартам, а відповідний медичний виріб повинен бути внесений до Державного реєстру медичної техніки та виробів медичного призначення. Так, унесення медичних виробів (медичної техніки та виробів медичного призначення) до Державного реєстру є обов'язковою підставою для їх увезення на митну територію України, реалізації та використання в медичній практиці [13]. Наведене положення поширюється на всі заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності.

Крім того, укладення договору поставки медичних виробів для державних, комунальних закладів охорони здоров'я відбувається відповідно до Положення про порядок укладення та обліку договорів у МОЗ України, затвердженого Наказом МОЗ України від 19 квітня 2017 р. № 446. Наприклад, договори, стороною в яких виступає вказане міністерство, укладаються за результатами проведеної процедури публічної закупівлі товарів, робіт та послуг через систему «Prozorro» або в інших випадках, визначених законодавством.

До договірної роботи належить: 1) підготовка та розгляд проєктів договорів, у тому числі тих, що надійшли від іншої сторони (контрагента), погодження проєктів договорів структурними підрозділами МОЗ України; 2) реєстрація та зберігання укладених договорів; 3) контроль за виконанням договорів; 4) підготовка та розгляд пропозицій щодо внесення змін і доповнень до договорів шляхом укладення додаткових угод; 5) підготовка інформації щодо необхідності ведення претензійної роботи.

Умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції за результатами аукціону (зокрема, ціни за одиницю товару) переможця процедури закупівлі або ціни пропозиції учасника в разі застосування переговорної процедури. Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, визначених законодавством про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти [14]. Отже, договір поставки медичних виробів базується на нормах як приватного, так і публічного права.

Слід наголосити, що вимоги щодо певних стандартів медичних виробів (постачальник під час укладення договору поставки зобов'язаний подати декларації про відповідність товару одному з таких технічних регламентів: технічному регламенту щодо медичних виробів; технічному регламенту щодо медичних виробів для діагностики *in vitro*; технічному регламенту щодо активних медичних виробів, які імплантують; технічному регламенту засобів індивідуального захисту) цілком узгоджуються із правом кожного громадянина на охорону здоров'я. Зокрема, це право забезпечується тим, що державні, громадські або інші органи, підприємства, установи, організації, посадові особи та громадяни зобов'язані забезпечити пріоритетність охорони здоров'я у власній діяльності, не завдавати шкоди здоров'ю населенню і окремих осіб (ч. 1 ст. 5 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я») [11].

Наведене свідчить, що договір поставки медичних виробів виконує як економічну, так і соціальну функції. Підтвердженням цього є Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість та які звільняються від сплати ввізного мита» від 20 березня 2020 р. № 224 [15]. Зауважимо, що своєчасність надання медичної допомоги в умовах інтенсивного поширення COVID-19 стала можливою завдяки постачанню як ліків, так і медичних виробів.

При укладенні договорів поставок для державних, комунальних закладів використовують типові форми договорів, що також є певним обмеженням принципу свободи договору. Щодо типовості договору слушною є думка О. В. Дзери, що це письмова, формалізована форма договору [3, с. 26]. Уточнює цю позицію судження Є. О. Харитонова, що типові договори є різновидом нормативних актів і можуть мати два види умов, які: 1) встановлюють права й обов'язки сторін; 2) інші умови, що можуть бути визначені сторонами у договорі на власний розсуд [4, с. 367]. Щодо типовості умов договору поставки медичних виробів за державні кошти, то умови цього договору повинні відповідати ст. 41 Закону України «Про публічні закупівлі», в якій визначено істотні умови договору про закупівлю [16]. Отже, договір постачання медичних виробів може як укладатися відповідно до типових умов, так і розроблятися самостійно сторонами.

За умов воєнного стану договір поставки медичних виробів отримав додаткові особливості. Наприклад, 2 березня 2022 р. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову «Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану» № 185. Згідно із цією Постановою акціонерне товариство «Українська залізниця» уповноважується виступати замовником під час здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за рахунок власних коштів,

коштів державного бюджету, інших залучених коштів для зменшення дефіциту медичних виробів, допоміжних засобів до них, медичного обладнання, платником за тристоронніми договорами є «Українська залізниця», замовником за якими є військові адміністрації та/або центральні органи виконавчої влади [17].

Наведене свідчить про зміну в суб'єктному складі договору поставки медичного обладнання за кошти державного бюджету. Договір на постачання медичних товарів і договір на постачання медичного обладнання розміщені на офіційному сайті акціонерного товариства «Українська залізниця». Договір поставки медичних виробів є договором приєднання і може бути укладений лише шляхом приєднання сторін до всіх умов договору. Договір має таку ж юридичну силу, як і звичайний договір на паперових носіях, і не потребує підписання сторонами. Доказом прийняття замовником (військовою адміністрацією або центральним органом виконавчої влади) умов цього договору є факт направлення замовником на адресу постачальника заявки. Доказом прийняття постачальником умов договору є факт направлення постачальником на адресу замовника письмового повідомлення (у вигляді сканованої копії рахунку на попередню оплату) про прийняття заявки замовника [18]. Отже, договір поставки медичних виробів за кошти державного бюджету в умовах воєнного стану має таку характеристику: є тристороннім; є договором приєднання; укладається в електронній формі; є консенсуальним.

Слід наголосити на значенні договору поставки медичних виробів в умовах воєнного стану. Цей договір завжди виконував економічну функцію – задовольняв майнові інтереси сторін договору, адже війна змінила цей вектор. Можна стверджувати, що постачання медичних виробів як за кошти державного бюджету, так і за кошти волонтерів, міжнародних організацій передусім спрямоване на порятунок життя військових і цивільних громадян України. Своєчасність постачання цього обладнання в необхідній кількості стала запорукою якісного медичного обслуговування населення держави у критичний час. Тому медичні вироби входять до переліку товарів, що належать до нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану. Відбувся певний феномен трансформації спрямованості договору поставки медичних виробів за державні кошти. Його значення отримало новий, соціально-економічний зміст.

Підсумовуючи, слід зауважити, що договір поставки медичних виробів значно відрізняється як від договору купівлі-продажу, так і від інших видів договорів поставок. За правовою природою цей договір є змішаним і комплексним. Також указаний договір можна поділити на види залежно від форми власності закладу охорони здоров'я, для якого відбувається постачання, та грошей, за які відбувається закупівля: договір поставки для державних, комунальних закладів охорони здоров'я, забезпечення якого відбувається за кошти державного бюджету; договір поставки для приватних закладів охорони здоров'я. Особливість цього договору полягає в тому, що він врегульовує відносини щодо підприємницького ланцюга постачання, а також у його предметі, оскільки постачальник під час укладення договору поставки зобов'язаний подати декларації про відповідність товару одному з таких технічних регламентів: технічному регламенту щодо медичних виробів; технічному регламенту щодо медичних виробів для діагностики *in vitro*; технічному регламенту щодо активних медичних виробів, які імплантують; технічному регламенту засобів індивідуального захисту. За умов воєнного стану договір поставки медичних виробів отримав соціально-економічне значення та додаткові характеристики. Зауважимо, що цей договір на рівні юридичної науки практично не досліджений. Тому його правова природа та характеристика потребують подальших наукових досліджень.

Посилання:

1. Підтримка України у світі (2022). Онлайнресурс Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/russian-invading/supporting-ukraine/2022-12/>.
2. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо централізованих за-

купівель лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів до них : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2022 № 1301. База даних (БД) «Законодавство України». Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1301-2022-п>.

3. Дзера О. В. (2003) Договір типовий. Юридична енциклопедія. В 6 т. Т. 6. 720 с.

4. Цивільний кодекс України (2008). Наук.-практ. комент. За заг. ред. Є. О. Харитоновна, О. І. Харитоновної, Н. Ю. Голубевої. 740 с.

5. Шишка Р. Б. (2013) Характеристика договорів. Юридичний вісник. № 4 (29). С. 121–127.

6. Апопій І. В. (2008) Договір поставки в цивільному та господарському законодавстві: проблеми та шляхи їх подолання. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Вип. 6 (74). С. 220–227.

7. Турчак І. О. (2009) Правове регулювання договорів поставки в умовах ринкових реформ в Україні (цивільно-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. 19 с.

8. Теремецький В. І., Дуліба Є. В. (2020) Роль СОТ в регулюванні світової торгівлі медичними засобами та приладами під час пандемії COVID-19. Право і безпека. № 1. С. 146–152. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2020.1.21>.

9. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

10. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

11. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.

12. Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.10.2013 № 753. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/753-2013-п>.

13. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру та Порядку видачі Підтвердження про державну реєстрацію, медичної техніки та виробів медичного призначення: Наказ МОЗ України від 06.02.2008 № 49. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0049282-08>.

14. Положення про порядок укладення та обліку договорів у Міністерстві охорони здоров'я України: затв. Наказом МОЗ України від 19.04.2017 № 446. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0446282-17>.

15. Про затвердження переліку товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільнюються від оподаткування податком на додану вартість та які звільнюються від сплати ввізного мита: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 № 224. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/224-2020-п>.

16. Про публічні закупівлі : Закон України 25.12.2015 № 922-VIII. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.

17. Деякі питання здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для задоволення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2022 № 185. БД «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-2022-п>.

18. Закупівлі. Українська залізниця. Офіц. сайт. URL: <https://www.uz.gov.ua/about/procurement/>.

Статтю було подано	25.12.2022	The article was submitted
Статтю було доопрацьовано	11.01.2023	The article was revised
Статтю було прийнято	12.01.2023	The article was accepted